

24. marosvásárhelyi könyvünnep

A vásár, ami túlmutat önmagán

Fotó: Nagy Tibor (archív)

November 15–18. között huszonegyedik alkalommal veszik birtokba szebbnél szebb kiadványok és író, olvasó emberek a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház tereit. A négy napos könyvünnep fontosabb mozzanatairól a tegnapi délelőtti sajtótájékoztatón számoltak be az illetékesek.

Nagy Székely Ildikó

A Romániai Magyar Könyves Céh és a Marosvásárhelyi Kulturális Központ szervezésében zajló rendezvénysorozat idei mottója: *Több mint könyv.* Ennek jelentőségéről Káli Király István, a Romániai Magyar Könyves Céh vezetője beszélt.

– A Marosvásárhelyi Nemzetközi Könyvvásár az évek során intézménnyé nőtte ki magát, a könyvet, a kultúrát szerető emberek találkahelyévé vált – mondta a főszervező, majd arra hívta fel a figyelmet, hogy a korábbi évek szín-

vonalanak megtartásában, illetve az előrelépésben meghatározó szerepet tölt be a Marosvásárhelyi Kulturális Központ.

– Nagy ajándék, hogy évek óta koordinálhatom ezt a rendezvénysorozatot, de még ennél is nagyobb öröm, hogy a különféle programok révén rengeteg gyermeket és fiatal sikerült bevonni a könyvek világába – tette hozzá Káli Király István.

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje időben megújítani előfizetését a NÉPÚJSÁG-ra! Ha előfizet, **BIZTOSAN** kézhez kapja. Telefon: 0742-828-647

Férfiként egy elnöiesedett szakmában

Tálas Ferencsel szeptemberben, a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház évadnyitóján találkoztunk, ahol kolléganőjével, Káli Barabási Hajnalkával alkalmazott bábművészeti előadásra várták a gyerekeket. Ekkor derült ki, hogy a bábszínészet mellett a hétköznapi tanítóként vezeti be a kiskolásokot a betűvetés rejtelmeibe, ráadásul hátrányos helyzetű gyerekekkel foglalkozik.

5.

Jogos dalok

A zene kapu – a menekvés egyik kapuja. Hétköznapi életünkben alig hinnénk, hogy egyszer csak áthatolhatatlan akadályok vesznek körül, és csak egyetlen lehetőség adott a továbbhaladáshoz, és ez éppen (talán véletlenül) a zene.

6.

Egyre több az alkoholizáló, kábítószerrel fiatal

Az elmúlt héten sokkolta a közvéleményt a hír, miszerint alkoholkórházhoz közeli állapotban szállítottak kórházba két szászrégeni tizedik osztályos diákot.

7.

OPTICA OPTOFARM
A látás szakértője

Iskolások és egyetemisták figyelmébe!

November 30-ig

minden iskolás és egyetemista ügyfelünknek 50%-kal olcsóbban kínáljuk az antireflex védőréteggel ellátott műanyag lencsét.

Az akció érvényes:

műanyag american standard hmc (italy) szemüveglencsére, a következő dioptriartartományra: 0 ± 6,0 Sph És 0 ± 6/2 Cyl (amíg a készlet tart)

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plastik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282
- ▲ A Danubius Hotelben. Tel. 0742-100-323

Aktuális

Jöhet a feketeleves

Antalfi Imola

A közigazgatás reformja, bevallása szerint, sokéves álma a pénzügyminiszternek. Eugen Teodorovici-nak feltette szándéka, hogy csökkenti a minisztériumok és az azoknak alárendelt intézmények személyzetét. Mint mondta, emellett kitart, vagyis nem enged a különböző irányból érkező nyomásnak.

Kemény fába vágta a fejszét a tárca vezetője. Az elmúlt években ugyanis akárhány miniszter próbálta meg a közalkalmazotti létszámot csökkenteni, heves ellenállásba ütközött. Ami nem meglepő, hiszen a korábban anyagilag nem túlságosan vonzó, ám annál nagyobb biztonságot, stabilitást kínáló állások mára már jól fizetett közalkalmazotti posztok lettek. Ezeket furcsa módon töltötték be az elmúlt évek során: ha ki is irtak versenyzőket, sűrűn felmerült a gyanú, hogy kirakatpályázat történt. A felduzzasztott közigazgatási „apparátusban” ugyanis majd’ mindenki valakinek a valakije. Mégpedig mára már – a kormány nagyvonalúságának eredményeképpen – igen jól fizetett valakije, és a fizetésemelés arányában jobban is ragaszkodik az állásához.

Visszatérve a személyzeteleépítést tervező pénzügyminiszterhez, Eugen Teodorovici igen gyorsan, novemberig konkrét megoldásokat vár a minisztériumoktól arról, hogy a szóban forgó tárca teljes intézménysorán hogyan faragja le a költségeit 2019-re, ami bizonyára az alkalmazottak számának csökkentését is jelenti. A miniszter szerint „elengedhetetlen, és jóérzés kérdése” a reform megvalósítása, hisz csak így lehet hatékonyabbá tenni a helyi és a központi közigazgatást. Nincs szükség túl sok közalkalmazottra, (Folytatás a 3. oldalon)

OKTÓBER

11., csütörtök

A Nap kel
7 óra 33 perckor,
lenyugszik
18 óra 43 perckor.
Az év 284. napja,
hátravan 81 nap.

IDŐJÁRÁS
Napos idő

Hőmérséklet:
max. 22°C
min. 4°C

Isten éltesse!

Ma **BRIGITTA**,
holnap **MIKSA** napja.
MIKSA: a Miklós régi magyar
becéző formájából önállósult,
de lehet a Mihál (ma: Mihály)
név becézője is. Később, eredetétől
függetlenül, a Maximilián
magyarítására is alkalmazták.

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2018. október 10.

1 EUR	4,6628
1 USD	4,0590
100 HUF	1,4349
1 g ARANY	154,9233

Megyei hírek

Utódnyugdíjra jogosultak figyelmébe

A Maros Megyei Nyugdíjpénztár felhívja a 16. életévüket betöltött, utódnyugdíjra jogosult tanulók és egyetemi hallgatók figyelmét, hogy október 20-áig nyújtsák be a tanintézményük által a 2018/2019-es tanévre kiállított igazolást. Ennek a kötelezettségüknek minden tanulmányi év októberében eleget kell tenni, annak bizonyítására, hogy megőrizték hallgatói minőségüket, amely feljogosítja őket, hogy továbbra is kapják az állam által folyósított utódnyugdíjat. Azok számára, akik késve teszik le a tanulói/egyetemi hallgatói státust bizonyító igazolást a hivatal 15-ös számú ügyfélablakánál, késve ugyan, de visszamenőleg is folyósítják az elmaradt juttatást – mondta el megkeresésünkre Neagoe Eugenia, a hivatal vezérigazgatója.

Rendkívüli koncert a Kultúrpalotában

A Kolozsvári Magyar Opera zenekara és a legnagyobb németországi férfikórus, a több mint 170 éves hagyománnyal rendelkező Kölner Manner-Gesang Verein rendkívüli koncertjére várják a nagyérdeműt október 19-én, pénteken 18 órakor a marosvásárhelyi Kultúrpalotába. Vezényel Bernhard Steiner, közreműködik Lorena Puican szoprán és Stefan von Korch tenor. A belépés ingyenes, a helyjegyeket október 10-étől, szerdától a Kultúrpalota jegypénztáránál lehet igényelni. Szervező: Clasicton Event.

Régiséggyűjtők vására

Október 13-án, szombaton 7–13 óra között a Maros Megyei Bélyeggyűjtők Egyesületének szervezésében régiségvásárra kerül sor a marosvásárhelyi Mihai Eminescu Kulturális Központban. A régiséggyűjtők bélyegek, pénzérmék, jelvények, kitüntetések, térképek és különféle régiségek között válogathatnak.

Focikedvelő gyerekeket várnak

A Marosvásárhelyi Városi Sportklub 2007-ben és 2012-ben született, futballozni vágyó gyermekeket toboroz. A válogatott a 2007-ben születettek számára keddtől csütörtökig 16 órától, a 2012-ben születettek számára keddenként és csütörtökönként 17.30 órától tartják a víkendtelepi 2-es számú műgyepes pályán. A jelentkezőknél legyen sportfelszerelés. A Marosvásárhelyi Városi Sportklub edzései, illetve a mérkőzésekre való szállítás, a meccsken való bírászkodás és az orvosi ellátás ingyenes. Bővebb tájékoztatás Ştian Dorin edzőtől a 0745-754-750-es telefonszámon.

Jubileumi ünnepség

A segesvári Gaudeamus Alapítvány és a Kikerics Kulturális Egyesület idén ünnepli fennállásának 25. évfordulóját. Ebből az alkalomból az alapítvány és az egyesület október 26–28-a között közös ünnepi rendezvénysorozatot szervez. A jubileumi találkozó a segesvári Gaudeamus Házban október 27-én 11 órától kezdődik.

Gazdasági egységek biztonsági rendszerét ellenőrizték

Szeptember 19. – október 3. között a gazdasági egységek biztonsági berendezéseit ellenőrizték a közrendészek. A 102 ellenőrzött értékgazdálkodó egység között volt közintézmény, bankfiók, hitelszövetkezet, valutaváltó, zálogház, ékszerüzlet, postafiók, üzemanyagöltő állomás, kereskedelmi helyiség, szerencsejátékterem, őrző-védő szolgálat is. A hiányosságok nyomán kilenc bírságot róttak ki 5.700 lej értékben. Az ellenőrzéseket folytatják.

Hírszerkesztő: Szer Pálosy Piroska

Ismét könyvturit szerveznek a Teleki Téka udvarán

Hozd el megunt könyveid, és turkálj magadnak másikat! – ezzel a mottóval indult útjára az első Könyvturi a szabad polcon c. esemény Marosvásárhelyen, amely a Teleki Téka Nyitott könyvespolcának népszerűsítését tűzte ki célul, elsősorban a fiatalok körében.

A Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem impresszário szakos diákjainak júniusi kezdeményezése sikeresnek bizonyult, ezért a Teleki Téka csapata részéről felkérést kaptak egy újabb könyvturi megszervezésére – így a második október 18-án lesz. Az eseményt megelőzően szeretettel fogadnak bármilyen könyvadományt, amelyet a Teleki Téka könyvtárában (Marosvásárhely, Bolyai utca 17. szám) lehet leadni hétköznap 10 és 14 óra között, csupán jelezni kell a kapusnak, hogy a könyvturira szánt könyvekről van szó.

A Teleki Téka Nyitott polc programja 2013 óta működik, alapfogolata az, hogy erre a polcra bárki behozhatja meg-

unt könyveit, illetve bármikor betérhet kiválasztani egy jó könyvet az ide elhelyezett könyvekből. Bár az öt év alatt már több ezer könyv cserélt gazdát a Téka kapuja alatti polcnak köszönhetően, mégis úgy tűnik, hogy az egyetemi ifjúság, valamint a tizenéves korosztály nem tud a programról. Ezen gondolatok mentén szervezik meg ismét az eseményt, cél ugyanakkor az olvasás és a könyvek iránti szeretet népszerűsítése, valamint annak a gondolatnak a nyomatékosítása is, hogy ami az egyik ember számára szemét, más számára kincs lehet. Így minden érdeklődő felfrissítheti otthoni könyvtárát, elhozhatja már nem használt könyveit, és válogathat több száz könyv közül.

Csütörtökön tehát, október 18-án, 14 és 17 óra között várják az érdeklődőket a Teleki Téka udvarára könyveket turizni. Az esetleges zord időjárás sem lesz akadály, a szervezők mindenkit forró teával, kávéval várnak.

Fotó: Nagy Tibor (archív)

Erdélyi kultúrkörkép és népszavazás az Erdély TV műsoraiban

A ma esti Kultúrcepp nézője a sepsiszentgyörgyi PulzArt kortárs összművészeti fesztiválból kaphat ízelítőt, majd az idén 70 éves marosvásárhelyi Ariel Ifjúsági és Gyermekszínház Hoppláda című évadnyitó előadásába kapcsolódhat be. A műsor kitér a Bocz Borbála, fiatalon elhunyt brassói művész emlékére a Brassói Magyar Napok keretében szervezett kiállításra. Végül a Kolozsvári Állami

Magyar Színház idei első bemutatóján, a Tompa Gábor rendezte Velencei kalmár című előadásán forgott a kamera. Kultúrcepp ma 20.30 órakor.

A Mérlegen ma 21.30 órakor kezdődő adásában az elmúlt hétvégi népszavazás következményeiről beszélget Markó Béla volt RMDSZ-elnökkel a műsorvezető, Jakab Orsolya.

RENDEZVÉNYEK

Szabadidős foglalkozások a Talentum Alapítványnál

Változatos tevékenységekkel várják a 4-15 éves óvodás és kisiskolás gyermekeket a Talentum Alapítványnál. Az óvodásoknak szánt általános képességfejlesztő foglalkozáson együtt van a rajzkészség, a zenei hajlam fejlesztése, a játékkuckó szerepjátékai, barkácsolás, logikai játékok, gyermektorna. Az iskolások a Törpingszó Klubban különféle festéstechnikai, grafikai és szobrászati technikákkal ismerkedhetnek. Az Álomvarázs tevékenységein drámajátékok, színházadsi, muzsikálás, dobolás várja őket. Lehet választani a ritmikus torna–modern tánc tevékenységet is. Érdeklődni a 0747-332-794, 0723-037-922-es telefonszá-

mokon vagy az alapítvány székházában, Vihar (Furtunei) utca 13. szám, a Hadsereg tér (oroszipiac) mellett.

Fitnessnap Jedden

Október 13-án, szombaton délelőtt 10 órától a marosvásárhelyi Gymstic Elle gymstickklub fitnessnapot rendez a jeddi általános iskola sporttermében, ahol hat fitnessműfajban próbálhatják ki magukat az érdeklődők. Lesz többek közt kangoo, zumba, step, jóga, jump is, de zsírégető programokat és nem utolsósorban gymsticórát is tartanak. A nyílt edzéseket vásárhelyi és csíkszeredai edzők koordinálják. Standok is lesznek, ahol az egészséges táplálkozást, szépségápolást reklámozzák, de vitaminokat is lehet majd vásárolni. Érdeklődni a 0749-516-816-os telefonszámon Pádár Mihaela fitnessedzőnél, a rendezvény szervezőjénél.

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálosy Piroska, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Iszlai Anna, Makkai Katalin, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁMMENEDZSER:** Borbély Ernő – e-mail: reklam@e-nepujasg.ro, tel. 0742-828-647.
REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn, tel/fax: 00-40-(0)265-268-854. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujasg.ro **E-mail:** nepujasg@e-nepujasg.ro
Telefon: titkárság: 0265/266-780 és tel/fax: 0265/266-270, közönségszolgálat: 0365/410-440, 0265/266-780. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben, tel.: 0742-828-647.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 8-16 óra, péntek: 8-15 óra, szombat zárva, vasárnap: 10.30-14.30 óra között.

642357800052

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

A gyöngyszemek értéke

Bogdán Emese

Első látásra mindenki azt gondolhatja, hogy nagy értékű igazgyöngyökről lesz szó ebben az írásban. Ennek van is valami igazságalapja, csak nem ékszerként, hanem gyógyszerként alkalmazzák őket. A babona azt tartja, ha újév napján az ajtó fölé teszed, abban az évben kérés jön a házhoz, férjhez megy a leány (persze, ha megkérlik). Aki ismeri ezt a kedves babonás szokást, már kitalálhatta, hogy a fehér fagyöngyről, annak értékes gyógyhatásairól szeretnék beszélni. Sokan csak gyönyörű, kissé mérgező dísznövényként ismerik, holott

évezredek óta ismert gyógynövény. Hippokratész az epilepsziát, Szent Hildegárd magas vérnyomást és májbetegségeket kezelte vele. A rákgyógyításban is már 100 éve használják. Az antropozófikus orvoslás előszeretettel alkalmazza. A kelták szent növényként tisztelték, és a természetlenséget kezelték vele. 1917-ben dr. Rudolf Steiner dr. Ita Wegman orvosnővel együttműködve fejlesztett ki fehér fagyöngyből a rák kezelésére alkalmazott készítményt Iscador néven, mely a mai napig a legismertebb fagyöngy kivonat.

Ősszel, lombhullatás után, a fakoronákon az ágak között láthatóvá válnak a jellegzetes gömb alakú fagyöngy bokrok, melyeknek első szembeötölő furcsasága – más növényekkel

ellentétben –, hogy nem földben gyökereznek, hanem a fákon élősködnek. Nem tüvelűek, mégis örökzöldek. A gazdanövénytől vonják el a megélhetésükhöz szükséges vizet és tápanyagokat. Az ágai minden irányban egyenletesen nőnek, függetlenül attól, hogy milyen irányból kapják a fényt, ezért mindig gömb alakúak. A levelek felső és alsó része azonos kinézetű, a növény nem ismeri az éjszakai és nappali bioritmust, és a madarak segítségével szaporodik, akik a csőrükre ragadt nyálkát és magokat a fák ágaiba törölgetik, vagy székletükkel ürítik az ágakra. A növekvő magonc tapadókorongokkal rögzíti magát a kéreghez, majd ebből bocsát ki nyúlványokat, melyek behatolnak a fakéreg alá, és megcsapolják a gazdanövény nedveit. Ettől kezdve a fagyöngy egy ideig csak felfelé növekszik, és csak 5-7 virágzás után veszi fel jellegzetes gömb alakját. Télen virágzik és terem. Termése az adventi időszakban érik be. A fagyöngykészítményeket a friss fagyöngy préselt nedvéből nyerik, melyet fermentálással tartósítanak, mert így nem károsodnak az értékes hatóanyagok. A készítmények egy része homeopátiás jellegű, tehát erősen hígított, mások kifejezetten nagy hatóanyagtartalmú preparátumok. A fehér fagyöngy legfontosabb hatóanyagcsoportját a lektinek és a viszkotoxinok alkotják. Mindkét csoport tumorgátló, azaz a ráksejtek osztódását gátló tulajdonságokkal rendelkezik. Míg a lektinek a tumorsejtek sejtmagjait roncsolják, egyúttal aktiválják az immunrendszer természetes ölésejtjeit is. A viszkotoxinok – gyulladást keltő hatásuknál fogva – közvetlenül a ráksejtek pusztulását idézik elő. Ezenkívül védik az egészséges sejteket DNS-ét a kemoterápia káros hatásától. A fagyöngykészítmények hatóanyagait nagymértékben befolyásolja, hogy milyen gazdanövényen élősködött a fagyöngy. Eszerint a botanikusok megkülönböztetik a lombhullató fákon, erdeifenyő-féléken és jegenyefenyő-féléken élősködőket. Hatóanyag-összetételükben kimutatható különbségek vannak. A gazdanövénytől függően, a különféle fagyöngykészítményeket más-más daganattípus kezelésében alkalmazzák. A meghatározott kórképek kezelésében alkalmazott fagyöngyterápia közel 100 év alatt összegyűlt orvosi tapasztalat alapján fejlődött ki, hatásosságukat az elmúlt 20 esztendőben számos klinikai kutatás és kísérlet igazolta.

Jogos dalok

Szilágyi Mihály

A zene kapu – a menekvés egyik kapuja. Hétköznapi életünkben alig hinnénk, hogy egyszer csak áthatolhatatlan akadályok vesznek körül, és csak egyetlen lehetőség adott a továbbhaladáshoz, és ez éppen (talán véletlenül) a zene.

Történetünk úgy is kezdődhet, mint egy jól ismert mese: egyszer volt, hol nem volt... Élt a világon egy bájos kisfiú. Jókedvű volt, dalolt, és önfeledten játszott, mint sok más gyerek. Ez a mese azonban egyszer hirtelen átcsapott a valóságba. Tanulhatunk ebből a valóságos történetből is.

Andrea Bocelli – mert ő volt ez a kisfiú – 1958-ban született Lajaticóban. Már a születése is csodának számított, mert édesanyja, Edi, vakbélgyulladás miatt erős gyógyszeres kezelést kapott. Az orvosok azt tanácsolták, hogy jobb lenne megszabadulni a születendő gyermektől, mert a gyógyszerek miatt szinte biztosan fogyatékos lesz. Az édesanya nem engedett – bár még nem látta, máris szerette eljövendő kicsinyét. És csodák csodája, egészséges kisfia született!

Az örökletes zöldhályog azonban beárnyékolta gyermekkorára tündöklő éveit. Hat hónapos korától több műtéttel igyekeztek javítani a látásán. A betegség azonban nem volt képes megtörni a kisfiú akaraterejét. Bocelli is, mint sok más fogyatékos ember, igyekezett mindenáron bebizonyítani a világnak, hogy ő értékes. Bár csak részlegesen látott, mégis olyanvalamit tanult, amire sokan csak legyintenek. Hatévesen elkezdett zongorázni. A szkeptikus ember azt mondaná erre, hogy fölösleges időpocsékolás a zongorázás, mert a kottát látni kell, s ha majd a látásával nagyobb gondok lesznek, csak elfecsérelt időnek számít a zongoratanulás. Kicsinyhitűek – gondolhatta Bocelli.

Mintha érezte volna a homályosan látó gyerek, hogy ki kell használnia az időt, mert igyekezett minél több hangszer mestere lenni. A furulya, szaxofon, trombita, harsona, gitár és dob engedelmes hangszerekké váltak a kezében. Dallam, harmónia és ritmus – ezeket tanulta a hangszerek segítségével. Közben futballozott is. Két évig járt futballiskolába.

Tizenkét éves korában a foci pályán érte a nagy tragédia. A gyengén látó gyereket vélet-

lenül fejen találta egy erősen megrúgott labda. Bocellit súlyos agyvérzés érte, teljesen megvakult. A kezelőorvosai mindent megpróbáltak, hogy a fiú még láthasson valamit a világból. Bár a hagyományos gyógymódok régen leáldoztak, mégis kipróbálták, hátha segítenek a piócák a gyereken. Mindhiába. Bocelli számára beköszöntött az örökös sötétség.

Akaratereje még ekkor sem tört meg. Szerencséjére ott volt a zene mint végső menedék. A fiú kitartását és fogékonyságát bizonyítja, hogy elsajátította a vakok számára kifejlesztett Braille-olvasást. Így képes volt szöveget és kottát is olvasni.

A Braille-írás története visszanyúl Napóleon háborúhoz. A híres hadvezér semmit sem akart a véletlenre bízni. Szüksége volt

egy néma és láthatatlan kommunikációs formára, amivel a katonái éjszaka is észrevétel nélkül, fény nélkül kommunikálhatnak. Napóleon kérésére Charles Barbier kapitány kifejlesztett egy jelrendszert, de annak az elsajátítása túlságosan bonyolultnak bizonyult a hadsereg számára. A feltaláló azonban hasznosítani akarta találmányát, és 1821-ben felkereste a párizsi Vakok Intézetét. Itt találkozott Louis Braille-jal, aki tovább tökéletesítette a jelrendszert. Az írásmód egy hat pontból álló mátrixból áll, és az egyes betűket meg írásjeleket kidomborítva jelöli. A nemlátók ujjbeggyel tapogatva olvasnak.

Bocelli tizennégy évesen megnyerte a Margherita d'Oro énekversenyt Viareggióban az O sole mio című dallal. A verseny után egy ideig még senki nem hallott róla. A középszerű befejezése után jogot tanult a Pisai Egyetemen. Tanulmányai végeztével egy évig gyakorló ügyvédként dolgozott.

Ügyvédi munkából könnyen megélhetett volna, de a művészlelkű fiatal ember inkább a zenéért rajongott, mint mások viseltes dolgai iránt. Komolyan kezdett foglalkozni a zenével. Azt már régóta tudta, hogy – talán kárpótlásért a szeme miatt – abszolút hallással született. Hogy énekórákat vehessen, több szórakozóhelyen zongorázott. Példaképe és tanára a híres olasz tenor, Franco Corelli volt.

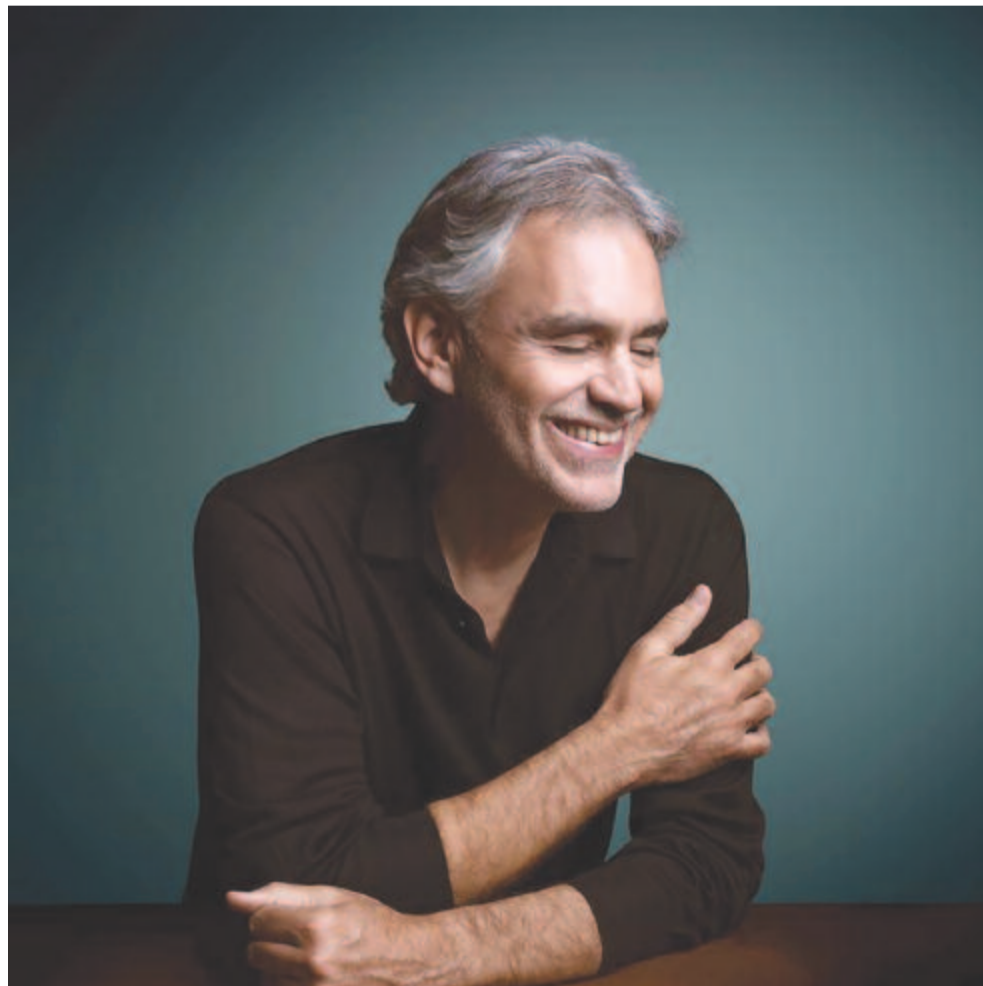
Zenei karrierje is véletlenszerűen indult 1992-ben. Zucchero, az olasz rocksztrár a Miserere című dalát magával az operák nagy titánjával, Pavarottal szerezte volna előadni. Pavarotti próbafelvételt kért a dalról. Zucchero a felvételt Caterina Caselli javaslatára Bocellivel készítette el. Amikor a nagy tenor meghallotta Bocelli hangját, azt ajánlotta a befutott rockzenésznek, hogy továbbra is Bocellivel énekelje a dalt. Pavarotti javaslata sikert hozott: még abban az évben megnyerte Zucchero és Bocelli a San Remó-i zenei fesztivál versenyét.

A sikert sikorsorozat követte. Bocelli hirtelen világhírnévre tett szert. Lemezei tízmillió példányszámban keltek el, és még több ember kedvenc énekesevé vált. Vak-sága hátrány volt neki, de az egész világ nyert belőle.

Bocelli a zene mellett sportol is. Talán hihetetlen, de görkorsolyázik, biciklizik, szörfözik és néha ejtőernyőzik is. Hallása segítségével képes eligazodni a világban. E sportok mellett a lovaglás egy látó lóval már nem is tűnik rendkívüli dolognak.

A híres énekes bevallotta, hogyan birkózott meg a lezuhzó erővel: „Mindenki azt mondja, hogy éljek gyáván – mondta Bocelli egy korábbi interjúban. – Hiszen vak vagyok, nem szabad bátornak lennem. De én nem így gondolom, mindenben próbáltam keményen harcolni, munkában, szerelemben. Alapítványaimmal azokon próbálok segíteni, akik hátrányos helyzetűek, de nem olyan szerencsések, mint én, hiszen számomra a zene sok kaput megnyitott. Örülök, hogy Veronicát is megkaptam. Aki még nem volt szerelmes, az nem tudja, hogy mit érzek, hogy miért léptem meg egy ilyen bátor lépést. Aki már volt szerelmes, az tudja. Annak nem kell magyaráznom...”

Mi tehát a zene? Andrea Bocelli példája is bizonyítja, hogy nem hátrány, hanem lehetőség. Sosem lehet tudni, mikor lesz szükségünk rá. Érdemes tehát komolyan venni!

Őszi ízek a konyhában

Októberre elkezdzünk áttérni a másfajta főzésre. „Elővesszük” az őszi-téli alapanyagokat, és igyekszünk minél jobban kihasználni mindent. A kertekből bekerülnek az utolsó zöldségek is, készíthetünk belőlük egy nyáridéző lecsót. A tavaszi csirkék megnőtték, a kakaspopulációt pedig nem árt kissé megritkítani: itt az ideje, hogy finom pörköltben vagy a lassan sztárrá váló gyökeresek társaságában egy ízgazdag vadasban végezzék – méltón. És hogy valami könnyű, de mégis ínycsiklandozó deszserttel nyomtassuk el a főételt, egy egyszerű csokoládékrémet ajánlok, amihez érdekes módon még csokoládé sem fog kelleni.

Sütő Edith Magdolna

Tökös lecsó

Hozzávalók (4 személyre): 2 hagyma, 2 bármilyen színű paprika, 2-3 paradicsom, 1 főzőtök vagy cukkini, kb. 80 dkg házikolbász, só, bors, olaj, petrezselyemzöld.

Elkészítése: a hagymát finomra aprítjuk, kevés forró olajon megdinszteljük, majd hozzáadjuk az összedarabolt paprikát, és együtt is pároljuk egy keveset. Beletesszük a meghámozott, vékonyra szeletelt tököt, megsózzuk, megborsozzuk, és kavargatva pároljuk. Ha 1-2 percen belül nem engedne levét, kevés vizet öntünk alá, és hagyjuk párolódni. Ha a folyadék

elpárolog, további vizet öntögetünk kicsinként alá, és fedő alatt, néha megkavarva majdnem készre pároljuk. Végül hozzáadjuk a meghámozott, összeaprított paradicsomot, és 5-6 percig fedő nélkül rottyogtatjuk. Sóval és borsal ízesítjük, megszórujuk felaprított petrezselyemzölddel. A kolbásznak lehúzzuk a bőrét, kevés olajon hirtelen körbepirítjuk, majd kevés vizet öntve alá készre pároljuk. A lecsóval kínáljuk, friss kenyérral.

Kakas vadasan

Hozzávalók (4 személyre): egy egész házi kakas vagy csirke, 3 nagy hagyma, 3 sárgarépa, egy petrezselyemgyökér, 10-15 dkg zellergumó, egy piros húsú paprika vagy 2 evőkanál darált sós paprika, 3-4 cikk fokhagyma, 2 dl paradicsomlé, 2-3 babérlevél, tejföl, 1-2 teáskanál pirospaprika, só, bors, cukor, zsiradék.

Elkészítése: a kakaót feldaraboljuk, jól megmossuk és félretesszük. A zöldségeket meghámozzuk, a hagymát és a paprikát csíkokra, a gyökereseket karikára vagy kockára vágjuk, a fokhagymát összezúzzuk. Forró zsiradékon megdinszteljük a zöldségeket, kavargatva kb. 5 percig pirítjuk még, majd megszórujuk pirospaprikával, beletesszük a feldarabolt húst, ráöntjük a paradicsomlevet, sózzuk, borsozzuk, beletesszük a babérlevelet, és felöntjük annyi vízzel, amennyi jól ellepi. Közepes lángon, lefedve addig főzzük, míg a hús teljesen meg nem puhul. Ekkor a húst és a babérlevelet kiszedjük, félretesszük, a visszamaradt zöldségeket pedig botmixerrel összeturmixoljuk. A zöldségpéphez ízlés szerint tejfölt keverünk, ha túl sűrű, vízzel is hígíthatjuk, majd jól kiforraljuk. További sóval, borsal, illetve kevés cukorral ízesítjük. Visszatesszük bele a húst, néhányat rottyogtatunk rajta, majd főtt tésztával vagy nokedlivel kínáljuk.

Almás-fahéjas avokádókrém

Hozzávalók 2 személyre: 2 kisebb érett avokádó, 1-1,5 érett banán, 1-2 evőkanál méz, egy púpozott evőkanál cukrozatlan kakaópor, egy teáskanál fahéj, egy közepes alma, egy csipet só.

Elkészítése: a kikapart avokádóhúst, a meghámozott banánt, a kakaót, a sót, a fahéjat és a mézet botmixerrel simára dolgozzuk. Az almát meghámozzuk, majd kb. fél cm-es kockákra vágjuk, és belekavarjuk a krémbe. Hagyhatjuk kissé összeérni az ízeket, de azonnal tálalva is finom.

Euforikus állapotot keresnek, de végül a kórházban kötnek ki Egyre több az alkoholizáló, kábítószeres fiatal

Az elmúlt héten sokkolta a közvéleményt a hír, miszerint alkoholkómához közeli állapotban szállították kórházba két szászrégeni tizedik osztályos diákot. Nemrég a Kolozs megyei Aranyosgyéresen a hatóságok járdán elterült fiatalokra bukkantak, akik egy, állítólag újonnan piacra dobott, zombidrognak nevezett kábítószert fogyasztottak. Sajnos ezek az esetek nem egyediek, a mentőszolgálat munkatársai elég gyakran látnak el ittas vagy éppen kábítószer-használat miatt rosszul lett fiatalokat.

Menyhárt Borbála

Erősen ittas állapotban került kórházba a napokban a szászrégeni Petru Maior középiskola két tizedik osztályos tanulója. Az Agerpres hírügynökségnek nyilatkozó Ioan Macarie Maros megyei főtanfelügyelő elmondta, hogy a két tizedikes tanuló néhány nappal ezelőtt hiányzott a reggel 8 és 9 óra között tartott órától, és a szolgálatos tanár egy osztályteremben talált rájuk, alkoholkómához közeli állapotban. A tanulók rosszul lettek, ezért kórházba szállították őket, és értesítették a szülőket. Az egyik diák öngyilkossággal fenyegetőzött, ezért a marosvásárhelyi pszichiátriai klinikára szállították. A főtanfelügyelő szerint az ügyet az iskola fegyelmi bizottsága vizsgálja, ők fogják eldönteni, milyen büntetéssel sújtják a két tanulót. A középiskola vezetősége szerint a két diák már ittasan indult el otthonról, és iskolába menet még vásároltak alkoholos italokat egy közeli boltból.

Ennél is súlyosabb eset történt a Kolozs megyei Aranyosgyéresen. Szeptember végén a sajtóban megdöbbentő felvételek láttak napvilágot: a képeken néhány fiatal kábító-

szer hatása alatt a járdán elterülve fekszik. A fiatalok súlyos állapotban kerültek kórházba, és a hatóságok szerint egy rendkívül veszélyes, zombidrognak nevezett új szert fogyasztottak, ami bekerült a romániai piacra is, és egyre inkább kezd teret hódítani a fiatalok körében.

Dr. Rácz Attila pszichiáter, a Marosvásárhelyi 2. Számú Pszichiátriai Klinika főorvosa lapunk érdeklődésére elmondta, sajnos gyakran a sötétben tapogatóznak, ugyanis nem mindig sikerül kideríteni, hogy pontosan milyen szert, szintetikus drogot (Romániában etnobotanikus szerek ismerik) fogyasztott a pszichiátriára került fiatal.

A tünetek igen sokfélék: a szorongásos tünetektől a nagyfokú nyugtalanságig, a pánikrohamig, a zavart, pszichotikus állapotokig;

de akár hallucináció is jelentkezhet, sok esetben a szkizofréniában szenvedőkre jellemző tünetek vannak. Esetenként depresszív állapotba kerülnek, vagy általános rosszullet, hányinger, hányás, szédülés, izzadás lesz úrrá rajtuk, annak függvényében, hogy milyen szert használtak. A szakember szerint gyakran ők maguk sem tudják, hogy mit fogyasztottak, ugyanis vannak szerek, aminek, ha van is valamiféle alvilági neve, nem lehet pontosan tudni, hogy mit is tartalmaz, ezért az ismeretlen szerek esetében még nagyobb a rizikó. A főorvos hangsúlyozta, a szerhasználat növeli a szkizofréniá előfordulásának a kockázatát, főként abban az esetben, ha valaki genetikailag hajlamos rá. Ugyanakkor, ha alkohollal társítják a szert, szintén súlyosbodnak a tünetek. Legtöbbször nem szüksé-

ges bent tartani a pszichiátriára kerülő fiatalokat, ugyanis amíg a sürgősségről odakerülnek, addig enyhülnek a szerhasználat okozta tünetek, így az esetek nagy részében hazaengedik őket.

A fiatalok egy részét annyira elretenti a fogyasztás okozta rosszullet, hogy többé nem mernek kábítószerhez nyúlni, viszont sokan újra és újra megteszik. Dr. Rácz Attila úgy véli, a csoportnyomás nagyon nagy, a kíváncsiság úgyszintén, és valójában nem tudatosul bennük, hogy milyen veszélyeknek teszik ki magukat. Szeretnének valahová tartozni, a tinédzsernek nagyon fontos, hogy elfogadják, és ehhez egy húrton kell pendülni a többiekkel. Sajnos, ahogy vannak csoportos ivászatok, úgy gyakoriak a csoportos drogozások is, amikor nehéz nemet mondani.

– Van olyan fiatal, akinek annyira rossz élmény volt a kábítószerhasználat a rosszullet miatt, hogy többé nem fogja megkóstolni a szert. Ezek a szerencsés esetek. Ha eufóriás állapotba kerül valaki, akkor attól az állapottól válik függővé, nem magától a drogtól, és azt az állapotot keresi, mert úgy gondolja, hogy a kábítószer váltja ki, holott nem így van. A drog hatására eltűnnek a negatív érzések, és euforikus állapotba kerül az egyén, öröm, béke, a mindennel való eggyé válás lesz úrrá rajta. Amikor átéli ezt az addig soha nem tapasztalt érzést, attól válik függővé, és minden eszközt megragad azért, hogy még egyszer azt átélje. De mivel a különbség óriási az eufória, az ekstázis és a depresszív állapot között, amikor a drog hatása elmúlik és visszakerül az eredeti állapotba, az szinte elviselhetetlenné válik számára. Nagyon rosszul érzi magát, és nagyon gyorsan ki akar kerülni abból az állapotból, ezért hogy ha kell, csal, lop, hazudik, mindent elkövet, mindenét eladja, csak hogy újra megélje azt az élményt – magyarázta a szakember.

Sajnos annak ellenére, hogy a fiatalok körében népszerű szintetikus drogok be vannak tiltva, a feketepiacon, az interneten továbbra is újabb és újabb készítményekhez lehet hozzájutni.

Egymillió csillag a szegényekért

Immár tizedik esztendeje, hogy a Caritas évente októberben megszervezi az Egymillió csillag a szegényekért szolidaritási akciót. Ekkor mécsesekkel világitanak meg egy-egy közteret, ahol minden egyes meggyújtott gyertya jelképes sorsvállalás a nélkülözőkkel. Lehetőség mindenki számára, hogy egy-egy gyertya meggyújtásával és pénzadományával láthatóan is kifejezze: minden nehézség ellenére fontos számára a közösség, érdekli a szegény emberek sorsa. A tavaly több mint 4.700-an mentek el, a helyszínen elhelyezett perselyekben 41.095 lej gyűlt össze, és az adományból

körülbelül 600 nehéz sorsú családnak és egyedül élő idős személynek készített a szervezet élelmiszercsoportot, így tette szebbé a nélkülözők karácsonyi ünnepét. Idén október 12-én, pénteken este 6 és 8 óra között ismét felragyognak az együttérzés lángjai Erdély 11 településén. Marosvásárhelyen a Színház téren, Maroszentgyörgyön a Szent György téren, Szovátna a Petőfi Sándor téren, Erdőszentgyörgyön a művelődési ház előtt. Mutassuk meg, hogy nem vagyunk közömbösek nehezebb sorsú embertársaink iránt! Együtt idén is segíthetünk!

Akár húsz évvel a diagnózis előtt kialakulnak a 2-es típusú cukorbetegségre figyelmeztető jelek

Akár húsz évvel a 2-es típusú cukorbetegség diagnosztizálása előtt megfigyelhetők a betegség kialakulására figyelmeztető jelek – állapították meg japán kutatók.

A BBC News által ismertett tanulmány szerint évekkel a cukorbetegség kialakulása előtt már megemelkedett vércukorszintet és inzulinrezisztenciát tapasztaltak a kutatók. Megállapításuk szerint sokkal korábbi életkorban van szükség a betegség kialakulása elleni beavatkozásra.

A cukorbetegség a glükóz felszívódási zavara, amit az inzulin hormon hiánya vagy a szervezet inzulinnal szembeni érzéketlensége, az inzulinrezisztencia okoz.

A japán tudósok 2005 és 2016 között végezték kutatásukat, amelyben 27 ezer nem cukorbeteg, 30 és 50 év közötti – főleg férfi – résztvevő testtömegindexét (BMI), éhgyomori vércukorszintjét és inzulinérzékenységét rögzítették.

A túlsúlyt vagy elhízást jelző magas BMI a 2-es típusú cukorbetegség jól ismert kockázati tényezője.

A kutatók legkésőbb 2016-ig követték a résztvevőket, vagy addig, amíg ki nem alakult náluk a 2-es típusú diabétesz. A vizsgált időszak-

ban 1067 résztvevőnél lépett fel a betegség.

A kutatók szerint ezeknél a pácienseknél már akár tíz évvel a diagnózis előtt megfigyelhető volt a magas vércukorszint és az inzulinrezisztencia, továbbá a testtömegindexük is magasabb volt a kelleténél.

Hasonló, bár kisebb intenzitású jeleket figyeltek meg több mint egy évtizeddel a prediabétesz, azaz a cukorbetegséget megelőző állapot előtt más résztvevőkön.

Mivel a legtöbb 2-es típusú cukorbeteg előbb átesik a cukorbetegséget megelőző állapoton, a kutatók úgy összegezték, hogy az állapot figyelmeztető jelei a 2-es típusú diabétesz diagnózisa előtt akár 20 évvel is érzékelhetők.

Szageszaka Hirojuki, a macumotói Aizava kórház orvosa, a kutatás vezetője elmondta: „mivel a cukorbetegség előtti állapot megelőzésére tett próbálkozások kevésbé tüntek sikeresnek a hosszú távú követés alatt, lehetséges, hogy sokkal korábban kell akár gyógyszerrel, akár életmódváltozással beavatkozni azért, hogy megelőzzük a diabéteszt.

A japán kutatók a Journal of Endocrine Society című szaklap friss számában publikálták tanulmányukat.

IDÉZET 1.	30 NAPRA VONATKOZIK	LÁNGOL TARA ÜRNŐJE (SCARLETT)	ANGOL GRÓFSÁG	TEREP-JÁRÓ-MÁRKÁ	INDUL A VONAT!	...NIELSEN (SZÍNÉSNŐ)	FELTÉVE EGYSZEMÉLYES MŰ-SORSZÁM	KIRÁLYI SZÉK	HIM ÁLLAT	KUTYA	BECÉZETT LOLA	SÉRTETLEN FÜR... (BEETHOVEN MŰVE)	GÖRÖG BETŰ	MENYASZ-SZONY	SZELLEMI ALKOTÓ
	A														
KÖTŐI SOHÁJ		SZLÁV NÉP					ERŐSZAKKAL ELVESZ ALFÖLDI SÍKSÁG					ELTULAJDONÍT SZÁZ (OROSZ)			
TÚT, CÉRNÁT HASZNÁLÓ					NYELŐCSÓ RÉSZE					NÉVSOR					EGYESI IFJÚSÁGI IRONK (FERENC)
INDÍTÓ OK (LATIN)					MEG-BOSSZUL					TEJELŐ HÁZIÁLLAT					
IDÉZET 2.	É	IRNOK (LATIN, RÉG.)	SEPRŰ ANYAGA VÍZLÁGYÍTÓ SZER		KÁRTYA-LETÉT SZŰLŐ (ÁLLAT)				SZOLNOK FOLYÓJA IDŐS					RÓMAI 1500	
SZOVJET VADÁSZ-REPÜLŐ-GÉP VOLT				ANTE MERIDIEM (RÖV.)	PARIPA	OLASZ ÍRÓ (DARIO) FÉNYES SZÖVET		CIN	...MILAN, OLASZ SPORTKLUB	KICSINYÍTÓ KÉPZŐ NIGÉRIAI VÁROS		LATIN ÉS AKKOR INDUL!		ÓRIÁS-KÍGYÓ TÖMEGSEN LEVÁG	
MAGYAR TOTEM-MADÁR					...KUROSZAVA (REND.)	D-AFR. TARTOMÁNY			HAWAII KÖSZÖNÉS JÓKAI-HŐSNŐ			JAPÁN VÁROS			
AMERIKAI FELTALÁLÓ (THOMAS ALVA)						KINAI FILOZÓFUS ARGENTIN TÁNC			PÁLMAFAJTA CHATEAU-BRIAD KIS-REGÉNYE				MÉNYES HELYSÉG BECÉZETT ÓREGŰR		
MONA... (GIOCONDA)				KORALL-ZÁTONY	OLASZ NÉVELŐ			VASÚTI KOCSI	MAGAS NÖVÉNY			SZŐLŐ-TÁMASZ A SZARKA FARKAI!			JEMENI AUTÓJEL ARRAAHELY-RE POTTYAN
...CE TUNG (KINAI DIKTÁTOR VOLT)				VÁLYÚ	A FOLYÓN LEFELE			ENYHÉN PISZE	PERU FŐVÁROSA			AZ AJTÓT ÚTÓGETŐ KÁBÍTÓ-SZER			MAGYAR KÁRTYA-JÁTEK
LATIN ÉS IDŐS (RÖV.)			LENT (RÉG.)			USA-FOCIS FOSZTÓ-KÉPZŐ				ÉNEKEL AZ AARE FRANCIA NEVE				SZLÁV IGEN FORMAI	
		ELEKTRON-VOLT (RÖV.) ...CONNERY (FILMSZTÁR)		10-ES LOGARITMUS-JELE	BALSZERENCSE	MAGATOK LOTARINGIAI VÁROS		...PACINO (SZÍNÉSZ) NAGY KAZAH TÓ		AZ ARGON VEGYJELE DÉLNÉMET MŰV.CSALÁD		INDÍTÉK FEKETE (FRANCIA)		NÉMET ANGOLNA EGYETLEN RÉN!	
TÓ FENÉKEN TALÁLHATÓ					BECÉZETT NAGYANYA ROCKÉNEKES (CHRIS)			IDEGEN ÁRON	CSEH IGEN			FRANCIA VÁROS			
SZINTÉN NE			KÁLYHA SÜTŐJE A HÁZBA			JUPITER-HOLD UNITED STATES			SZERZETT ROKON PÁROS ETŰDI!				FRANCIA VÁROS	OVIDIUS EGYIK NEVE ANNYI MINT (RÖV.)	
				É-AFRIKAI VÁROS EGYETLENEM!				PÁGER... (SZÍNÉSZ) BELÁTI!			JÁROM GRAMM (RÖV.)			APRÓ LITER (RÖV.)	
MOBY DICK ELLENFELE	A														L.N.J.

Az október 4-i rejtvény megfejtése: **A szerénység csaknem mindig egyenes arányban áll a tehetséggel.**

Nemzetek Ligája: Hat nap alatt 46 meccs

Mától keddig 46 mérkőzést rendeznek a labdarúgó Nemzetek Ligája harmadik és negyedik fordulójában.

Az egyik legnagyobb érdeklődéssel várt találkozó a nyári, oroszországi világbajnokság egyik elődöntőjének „megisméltése” lesz: a végül negyedik angolok az

Az egyik legnagyobb érdeklődéssel várt találkozó a legutóbbi vb horvát-angol elődöntőjének a „megisméltése” lesz. A képen Mario Mandzukic (j2) csapata második gólját ünnepli, amely a horvátok döntőbe jutását jelentette

tokhoz látogatnak. Egyik gárda sem rajtolt jól az új sorozatban, ugyanis mindkettő kikapott Spanyolországtól: Angliának az fájhat, hogy hazai pályán előnyről szenvedett vereséget, míg Horvátországnak a hatgólós kudarc mértéke elkéserítő.

Az első két kör eredményei alapján jó eséllyel ez a párharc a kiesésről fog dönteni. A vb-n a horvátok hosszabbításban 2-1-re múlták felül az angolokat, akik hangsúlyozzák, hogy ez nem visszavágó lesz számukra. „Horvátország jobb volt a vb elődöntőjében, de ez egy másik meccs lesz” – jelentette ki a védő Kieran Trippier.

Az segítheti az angolokat, hogy a pénteki találkozót zárt kapuk mögött rendezik meg, mivel a 2016-os Eb-selejtezők alkalmával az olaszok elleni, szintén nézők nélküli összecsapásra huligánok horogkereszteket égettek a gyepebe. Emiatt kétféleképp zárt kapus büntetést kaptak a horvátok, akik a következő mérkőzésüket már szurkolók előtt rendezhetik meg.

Szintén izgalmasnak ígérkezik az elmúlt két világbajnokság aranyérmesének meccse: a címvédő franciák a 2014-ben győztes németeket látják vendégül. A két gárda szeptemberben is megküzdött egymással, akkor gól nélküli döntetlen született Münchenben.

A Nemzetek Ligája 3. és 4. fordulójának programja

Október 11., csütörtök:

* A osztály: 3. csoport: Lengyelország – Portugália

* B osztály: 2. csoport: Oroszország – Svédország

* C osztály: 1. csoport: Izrael – Skócia; 4. csoport: Montenegró – Szerbia, Litvánia – ROMÁNIA (21.45 óra)

* D osztály: 3. csoport: Feröer-szigetek – Azerbajdzsán, Koszovó – Málta

Október 12., péntek:

* A osztály: 2. csoport: Belgium – Svájc; 4. csoport: Horvátország – Anglia

* B osztály: 3. csoport: Ausztria – Észak-Írország

* C osztály: 2. csoport: Görögország – MAGYARORSZÁG (21.45 óra), Észtország – Finnország

* D osztály: 2. csoport: Moldova – San Marino, Fehéroroszország – Luxemburg

Október 13., szombat:

* A osztály: 1. csoport: Hollandia – Németország

* B osztály: 1. csoport: Szlovákia – Csehország; 4. csoport: Írország – Dánia

* C osztály: 3. csoport: Norvégia – Szlovénia, Bulgária – Ciprus

* D osztály: 1. csoport: Lettország – Kazahsztán, Georgia – Andorra; 4. csoport: Örményország –

Gibraltár, Macedónia – Liechtenstein

Október 14., vasárnap:

* A osztály: 3. csoport: Lengyelország – Olaszország

* B osztály: 2. csoport: Oroszország – Törökország

* C osztály: 1. csoport: Izrael – Albánia; 4. csoport: ROMÁNIA – Szerbia (16.00 óra), Litvánia –

Montenegró

* D osztály: 3. csoport: Azerbajdzsán – Málta, Feröer-szigetek – Koszovó

Október 15., hétfő:

* A osztály: 2. csoport: Izland – Svájc; 4. csoport: Spanyolország – Anglia

* B osztály: 3. csoport: Bosznia-Hercegovina – Észak-Írország

* C osztály: 2. csoport: Észtország – MAGYARORSZÁG (21.45 óra), Finnország – Görögország

* D osztály: 2. csoport: Luxemburg – San Marino, Fehéroroszország – Moldova

Október 16., kedd:

* A osztály: 1. csoport: Franciaország – Németország

* B osztály: 1. csoport: Ukrajna – Csehország; 4. csoport: Írország – Wales

* C osztály: 3. csoport: Szlovénia – Ciprus, Norvégia – Bulgária

* D osztály: 1. csoport: Kazahsztán – Andorra, Lettország – Georgia; 4. csoport: Örményország –

Macedónia, Gibraltár – Liechtenstein

Európai labdarúgókörcs

* Angol Premier Liga, 8. forduló: Brighton & Hove Albion – West Ham United 1-0, Burnley – Huddersfield 1-1, Crystal Palace – Wolverhampton 0-1, Fulham – Arsenal 1-5, Leicester – Everton 1-2, Liverpool – Manchester City 0-0, Manchester United – Newcastle United 3-2, Southampton – Chelsea 0-3, Tottenham – Cardiff 1-0, Watford – Bournemouth 0-4. Az élcsoport: 1. Manchester City 20 pont, 2. Chelsea 20, 3. Liverpool 20.

* Spanyol Primera División, 8. forduló: Alavés – Real Madrid 1-0, Athletic Bilbao – Real Sociedad 1-3, Atlético Madrid – Betis 1-0, Espanyol – Villarreal 3-1, Getafe – Levante 0-1, Leganés – Rayo Vallecano 1-0, Valencia – FC Barcelona 1-1, Sevilla – Celta Vigo 2-1, Girona – Eibar 2-3, Valladolid – Huesca 1-0. Az élcsoport: 1. Sevilla 16 pont, 2. Barcelona 15, 3. Atlético Madrid 15.

* Olasz Serie A, 8. forduló: Atalanta – Sampdoria 0-1, Cagliari – Bologna 2-0, Empoli – AS Roma 0-2, Genoa – Parma 1-3, Lazio – Fiorentina 1-0, AC Milan – Chievo 3-1, Napoli – Sassuolo 2-0, SPAL – Inter 1-

2, Torino – Frosinone 3-2, Udinese – Juventus 0-2. Az élcsoport: 1. Juventus 24 pont, 2. Napoli 18, 3. Inter 16.

* Német Bundesliga, 7. forduló: Bayern München – Mönchengladbach 0-3, Hoffenheim – Eintracht Frankfurt 1-2, Borussia Dortmund – Augsburg 4-3, RB Lipsce – FC Nürnberg 6-0, Werder Bremen – Wolfsburg 2-0, Hannover 96 – VfB Stuttgart 3-1, Freiburg – Bayer Leverkusen 0-0, Mainz – Hertha BSC 0-0, Fortuna Düsseldorf – Schalke 04 0-2. Az élcsoport: 1. Borussia Dortmund 17 pont, 2. Lipsce 14, 3. Mönchengladbach 14.

* Francia Ligue 1, 9. forduló: Amiens SC – Dijon 1-0, Angers – Strasbourg 2-2, Bordeaux – Nantes 3-0, Guingamp – Montpellier HSC 1-1, Lille – St. Etienne 3-1, Olympique Marseille – Caen 2-0, AS Monaco – Stade Rennes 1-2, Nimes – Reims 0-0, Paris St. Germain – Lyon 5-0, Toulouse – Nice 1-1. Az élcsoport: 1. Paris St. Germain 27 pont, 2. Lille 19, 3. Olympique Marseille 16.

Megyei futballbajnoki eredmények

* 4. liga klasszikus csoportja, 4. forduló: Radnót II – Küküllődombó 5-1, Marosvásárhelyi MSE II – Magyaró 1-2, Bátos – Görgénysoákna 0-3, Gernyeszeg – Kerelő 2-7, Mezőrícs – Kerélszentpál 4-2. Az élcsoport: 1. Magyaró 9 pont, 2. Kerelő 8, 3. Küküllődombó 7.

* 5. liga, Északi csoport, 4. forduló: Tuson – Nyáradremete 4-2, Alsóidecs – Köhér 7-1, Lövér – Mezőkirályfalva 3-0, Galambod – Szászrégeni Infrățirea 4-3. Az élcsoport: 1. Alsóidecs 10 pont, 2. Tuson 8, 3. Köhér 7.

* 5. liga, Déli csoport, 4. forduló: Harasztkerék – Balavásár 2-1, Magyarsáros – Mezőgerebenes 3-2, Mezőméhes – Hadrév 3-0, Marosludas II – Maroskece 9-0. Az élcsoport: 1. Harasztkerék 12 pont, 2. Magyarsáros 12, 3. Marosludas II 9.

* 6. liga, 4. forduló: Csittszentiván – Egestő 6-3, Kibéd – Hármásfalva 3-0, Mezőpanit – Nyáradgálfalva 0-3, Jedd – Sáromberke 4-0, Székelybere – Somosd 2-4, Csíkfalva – Küküllőszéplak 4-2. Az élcsoport: 1. Csíkfalva 12 pont, 2. Nyáradgálfalva 9, 3. Küküllőszéplak 9.

Aranylabda: Nyolc Real-játékos a jelöltek között

A France Football 2016 óta ismét nem a FIFA-val együttműködve, hanem az 1956 és 2009 között megszokotthoz hasonlóan, azaz önállóan itéli oda az év legjobbjának az Aranylabdát

Nyolc Real Madrid-játékos, valamint a nyáron a spanyol csapatból a Juventushoz szerződött Cristiano Ronaldo is szerepel az Aranylabdajelöltek harmincfős listáján, amelyet hétfőn hozott nyilvánosságra a díjat átadó France Football című magazin.

Az újság névsorában a nyáron világbajnok francia válogatottból összesen heten kaptak helyet.

A listán szerepel a Ronaldóhoz hasonlóan ötszörös győztes, FC Barcelonában játszó Lionel Messi, az idén Puskás-díjas egyiptomi Mohamed Szalah, a vb-gólkirály angol Harry Kane, illetve a vb legjobbjának a francia Kylian Mbappé.

A jelöltek között van néhány meglepetés is: Karim Benzema például ugyan Bajnokok Ligáját nyert a Real Madriddal, azonban befejező csatárként 47 meccsen lőtt 12 gólja kifejezetten kevésnek mondható.

Idén először a női labdarúgók közül is választ legjobbat a France Football: a 15 jelölt között ott van a Lyonban játszó magyar származású német válogatott Marozsán Dzsenifer is. A France Football 2016 óta ismét nem a FIFA-val együttműködve, hanem az 1956 és 2009 között megszokotthoz hasonlóan, azaz önállóan itéli oda az év legjobbjának az Aranylabdát. A győzteseket december 3-án hirdetik ki.

A 30-as lista

Sergio Agüero (argentín, Manchester City), Alisson Becker (brazília, FC Liverpool), Gareth Bale (walesi, Real Madrid), Karim Benzema (francia, Real Madrid), Edinson Cavani (uruguayi, Paris Saint-Germain), Thibaut Courtois (belga, Real Madrid), Kevin De Bruyne (belga, Manchester City), Roberto Firmino (brazília, FC Liverpool), Diego Godín (uruguayi, Atlético Madrid), Antoine Griezman (francia, Atlético Madrid), Eden Hazard (belga, Chelsea), Isco (spanyol, Real Madrid), Harry Kane (angol, Tottenham Hotspur), N'Golo Kanté (francia, Chelsea), Hugo Lloris (francia, Tottenham Hotspur), Mario Mandzukic (horvát, Juventus), Sadio Mané (szenegáli, FC Liverpool), Marcelo (brazília, Real Madrid), Kylian Mbappé (francia, Paris Saint-Germain), Lionel Messi (argentín, FC Barcelona), Luka Modric (horvát, Real Madrid), Neymar (brazília, Paris Saint-Germain), Jan Oblak (szlovén, Atlético Madrid), Paul Pogba (francia, Manchester United), Cristiano Ronaldo (portugál, Juventus), Ivan Rakitic (horvát, FC Barcelona), Sergio Ramos (spanyol, Real Madrid), Mohamed Szalah (egyiptomi, FC Liverpool), Luis Suárez (uruguayi, FC Barcelona), Raphaël Varane (francia, Real Madrid)

Erdély-szerte emlékeznek a 450. évfordulóra Emlékjelekkel ünnepelnek

Az unitáriusok számára jubileumi év az idejé: a hálaadás éve, a hit és lelkiismereti szabadság törvénye kihirdetésének 450. évfordulója. Erdély számos településén megemlékeznek az 1568. évi tordai országgyűlés határozatáról – a hét végén a Nyárádmentén is ünnepeltek.

Gligor Róbert László

Szombaton délelőtt a szentgericei unitáriusok gyűltek össze imádkozni, hálát adni, emlékjelet hagyni. „Adjatok hálát az Istennek, imádkozzatok szent nevéhez” – hangzott fel az ének az ősi templom falai között, ahol *nt. Kecskés Csaba*, a marosi unitárius kör eszperese imádkozott, hogy templommá legyen minden ember, és közösség legyen minden földi templom. Pál apostol szavait idézte, intve, hogy vissza kell tekinteni a múlt, emlékezni a hitelődökre, meg nem feledkezni vezetőinkről. Szentgericének is volt számos olyan hitelődje, akire fel lehet nézni, lelkészek, tanítók, tudósok, akiknek emléket kell állítani, mert őrizték a lángot. „Felelevenedik azok alakja, arca, akiket ismertetek, akiknek tanításait hallgattatok itt, a templom falai között vagy az iskolában, akiknek öröksége él bennünk és általunk” –

mondta az előljáró, aki Szabó Magda szavaival is figyelmeztetve – miszerint mindenki annyit ér, amennyit másokért tesz – október 6-án az aradi 13 vértanúra is emlékezett.

Templomjavítás és emléktábla-leleplezés

Az ünnepi pillanatokban *Varró Bodoczi Barna* szentgericei lelkész hálát adott mindazoknak, akik az elmúlt időben anyagilag vagy szellemileg támogatták az egyházközség templomfelújítási és egyéb ügyeit: elsősorban a magyar kormányt illeti a köszönet, amely a Rómer Flóris Terv keretében a Bethlen Gábor Alapon keresztül segített, továbbá a Magyar Unitárius Egyházat, a községi önkormányzatot, a helyi és nyárádmenti vállalkozókat, az egyházközség vezetőit és tagjait. Ez utóbbiak vannak a legtöbben, s bár nevüket nem őrzi emléktábla, ők azok, akik izzadságukkal, kéréses tevényt munkájával járultak hozzá ahhoz, hogy ez az egyházközség megmaradjon és jövője legyen. Hosszas várakozás és küzdelem után idén folytatódik a templom felújítása, és remélhetőleg lesznek még emberek, akiknek fontos lesz ez a közösség, lesznek, akik felvállalják az egyházközség ügyét, hiszen ez a templom a Nyárádmente egyik gyöngyszeme, az unitárius

egyház egyik büszkesége – fejezte ki reményét a lelkész.

Az ünneplőket köszöntötte *Boros János* főgondnok, *Farkas Dénes* nyugalmazott eszperes, míg *dr. Kovács Sándor* teológiai tanár az unitárius egyház megkülönböztetett tisztelete által övezett két erdélyi személyiségről, *János Zsigmond* fejedelemről és *Dávid Ferenc* első unitárius püspökről tartott előadást, kiemelve, hogy a tolerancia, a másá elfogadása fogja megtartani közösségeinket a jövőben. Meghatóan szavalt a 90 éves helyi *Iszlai Bálint*, majd *Paizs Emese* szavallatával és félperces csenddel emlékeztek az aradi vértanúkra. Az ünnepség alkalmából a Magyar Unitárius Egyház képviselőtanácsa tiszteletbeli gondnoki címet adományozott a helyi *Varga Gyulának*, aki több mint negyven

A templom portikusában emléktábla őrzi a volt lelkészek és tanítók nevét

éven át volt a gyülekezet keblitánácsosa. Ezt követően a templom portikusában két emléktáblát lepleztek le, az egyik az egyházközség eddigi 25 lelkészének névsorát, a másik 18 unitárius tanító nevét örökíti meg az utókornak. Érdemes megjegyezni, hogy a szentgericeiek első unitárius papja *Siculus (Székely) György* volt, aki Wittembergen tanult, 1549-ben került a faluba, őt tekintjük az itteni reformáció első fátyvivőjének. Az is érdekes, hogy *Kozma Mihály (1771)* lelkész óta 1914-ig minden Szentgericén szolgált pap unitárius püspök lett.

Ragaszkodva ehhez a helyhez

Az ünnepség után a templomkertben megkoszorúzták néhai *Csongvay Attila* lelkész sírját, köszönetet mondtak *Szavuly Ibolya* tanítónőnek és a *Tökés Endre* tanítónak a faluban végzett áldozatos munkájukért.

A nap utolsó momentumaként felavatták a parókia bejáratához felállított székely gyalogkaput, amelyet a torboszlói *Tamási Béla* és *Dénes* készített, a 15 ezer lejes költséget a falu szülötte, a Marosvásárhelyen élő 92 éves *Bakó Mihály* fedezte „Isten iránti tisztelettel és hálaadással az 1940 szeptemberében történtek emlékére”.

A szalagvágást megelőzően az ünneplőkhöz szólt *Szöcs Antal*, Backamadaras község polgármestere, a magyar kormány képviselőjében *Mucsi Géza*, Potápi Árpád János nemzetpolitikáért felelős államtitkár tanácsadója.

– A székely kapunak üzenete van, ez ma azt üzeni, hogy az itt lakók őrzik az őstől kapott kincseket, magyarságukat nem herdálták el, hanem őrizték, áptolták. A kapu a magyarság, a nemzeti identitástudat megmaradásának is jelképe, nemcsak egy család, hanem egy közösség, település, végső soron a magyarság egyik építménye – mondta a kormány képviselője. – Ragaszkodunk ahhoz a helyhez, ahol élünk, ragaszkodunk a gyökerekhez, egyedi kulturális kincseinkhez, magyar hazánkhoz. Szentgerice nem feledkezett meg erről, ezért is nyújtott támogatást a magyar kormány a helyi munkálathoz – emelte ki *Mucsi Géza*.

Jobbágyfalva is emlékezett

Vasárnap délben Jobbágyfalván is ünnepelték a 450. évfordulót a helyi és nyárádszeredai unitárius hívek. A szószéki szolgálatot *Kovács István* közügyi igazgató, lelkész végezte, de köszöntötték az ünneplőket a helyi felekezettek lelkészei is, szavallatok hangzottak el, és fellépett a Nagy Ferenc férfikar. Az ünnepség keretében a templomkertben emlékkövet állítottak a 450 év emlékére, és *N. Nagy Jenő* egykori jegyzőre is emlékeztek, aki helyi birtokosként telket adományozott az unitáriusoknak, hogy arra 80 évvel ezelőtt felépíthessék a mai templomot. Végezetül a gyülekezeti otthonban megnyitották *Eperjesi Noémi* festészeti kiállítását.

A székely kapu az örökség megőrzésének és a helyhez való ragaszkodásnak a jelképe is

Fotó: Gligor Róbert László

Zászlóeltávolítás – szelektíven

A Brassói Táblabíróság jogerős ítélete értelmében el kell távolítani a székely, a magyar és a megyezászlót a Kovászna megyei önkormányzat tanácsstermből, de a velük együtt adományozott német, izraeli és amerikai zászló maradhatal.

A kedden kimondott ítéletről a felperes Méltóságért Európában Polgári Egyesület (ADEC) alapító elnöke, *Dan Tănăsă* számolt be saját blogján. A romániai bíróságok portálján közölt adatok szerint a táblabíróság elutasította *Tamás Sándor* megyei elutasította *Tamás Sándor* megyei tanácselnök és a megyei ön-

kormányzat fellebbezését a Kovászna megyei törvényszéknek a zászlók eltávolítását elrendelő júliusi ítélete ellen.

Az ADEC eredetileg a prefektust is perelte, mert a tanácsstermet közösen használja a Kovászna megyei önkormányzat és a prefektusi hivatal. Keresetének ezt a részét azonban már az alapfokon eljáró törvényszék elutasította.

A magyar és a székely zászlót *Kulcsár Terza József*, a Magyar Polgári Párt (MPP) Kovászna megyei szervezetének elnöke adományozta 2016 novemberében a megyei önkormányzatnak az amerikai, a

német és az izraeli zászlóval együtt, miután az általa korábban adományozott magyar és székely zászlót egy bírósági ítélet alapján el kellett távolítani a tanácsstermből. Az adományt heves vita után fogadta el 2017 januárjában a megyei tanács.

Kulcsár Terza József akkor elmondta, a zászlókkal arra kívánja felhívni a figyelmet, hogy Románia etnikai sokszínűségét korábban a németek és a zsidók is erősítették. A németek 1918-ban mintegy 800 ezer fős közösséget alkottak, amely mára 30 ezer fősre apadt. A romániai zsidó közösség tagjait –

közel 150 ezer embert – a kommunizmus éveiben „egyfajta újkori emberkereskedeleme keretében eladta és eltávolította” a román állam. Hozzátette: a németek és zsidók romániai sorsának alakulása felbecsülhetetlen veszteség Románia számára, és erkölcsi kötelesség tisztelettel emlékezni az egykori kisebbségi társakra. A politikus az Egyesült Államok zászlaját a Románia legfontosabb stratégiai partnere iránti elismerés és bizalom jeleként adományozta.

Tamás Sándor az MTI kérdésére elmondta: kíváncsian várják a jog-

erős bírósági ítélet indoklását, és pontosítást fognak kérni abban a tekintetben, hogy mi legyen azokkal a zászlókkal, amelyekre nem vonatkozik az ítélet.

Elmagyarázta ugyanis, hogy a kifogásolt zászlók a nem kifogásoltakkal együtt képezik az adomány egészét. „Jogilag semmi különbség nincs az amerikai zászló és a magyar zászló között. Nem tudjuk, hogy miként hajtsuk végre az ítéletet. Az egészet dobjuk ki, vagy törjük le a székely és a magyar zászlót a zászlótartóról?” – kérdezte *Tamás Sándor*. (MTI)

MCA Health Care
ORVOSI LABORATÓRIUM

www.health-care.ro Tel/fax: 0365-882747
Marosvásárhely, Tulipán utca 25. szám

TÁJÉKOZTATÓ

Tisztelt páciensek, tájékoztatjuk Önöket, hogy Marosvásárhelyen, a Tulipán utca 25. szám alatt működő MCA Health Care orvosi laboratórium rendelkezik a Maros megyei egészségbiztosítási pénztári alapról származó összeggel **OKTÓBERRE ártámogatott (ingyenes)** orvosi analízisek elvégzésére! Ehhez szükséges küldőpapír a családorvostól/szakorvostól.

Az érdekelteket kérjük, hogy előjegyzés érdekében hívják a 0365/882-747-es telefonszámot hétfőtől péntekig 7-19 óra között, valamint szombaton 8-13 óra között.

Várjuk Önöket!

Spălătorie și detailing auto

autómosó és -kozmetika

- külső-belső tisztítás
- kárpittisztítás, polírozás, viaszozás
- szőnyegmosás

Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.

Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

FM

Marosvásárhely **88,1 FM** Szovata **102,1 FM**

r . a . d . i . o

Reghin **94,7 FM** Sighetu Marmației **104,3 FM**

Odorheea Secuii **94,7 FM** Begeevár **104,3 FM**

Marosvásárhelyi Rádió Románia

96 FM
106,8 FM
1323 AM

www.marosvasarhelyiradio.ro

19 KONCERT
CONCERT JAZZ

2018. október 15-én, hétfőn, 18 és 20 órától a marosvásárhelyi Kulturpalotában

luni 15 octombrie 2018 de la orele 18 și 20, în Palatul Cultural din Târgu Mureș

1 jegy ára 20 lej
jegyek csak a Kulturpalota jegypénztárában kaphatók.

prețul biletului 25 lei
biletele se găsesc doar în casieria Palatului Cultural

HOT JAZZ BAND

Síajánlatok – előfoglalási kedvezménnyel

2018. december 15-től egyéni utazással	Olaszország Árak: 6 eurótól/ fő/ éjszaka 2*+ szállodában
2019. január 5-től egyéni utazással	Ausztria Árak: 12 eurótól/ fő/ éjszaka 4* szállodában
2019. január 27-től egyéni utazással	Szlovákia Árak: 31 eurótól/ fő/ éjszaka reggelivel 3*+ szállodában
2018. december 15-től egyéni utazással	Franciaország Árak: 78 eurótól/ fő/ éjszaka reggelivel 4*+ szállodában

Információk / foglalás irodánkban:
FAMILY HOLIDAY UTAZÁSI IRODA
Marosvásárhely, Tushád utca 1/8.
Tel/fax: 0365.449.833
Mobil: 0749.922.887
E-mail: office@family-holiday.ro
Web: www.family-holiday.ro

Szabó Magda könyvei

Októberi könyvbarát-kedvezmény a Gutenberg Könyvesboltokban:
10%-os kedvezménnyel kínáljuk a MÓRA KIADÓ könyveit.

Gutenberg Könyvesboltok

Csíksered: Petőfi Sándor utca 4. sz., tel.: 0752-031310 | gutenbergkonyvesboltcsiksered
Szekegyudvarhely: Márton Áron tér 8. sz., tel.: 0752-032201 | gutenbergkonyvesboltsekegyudvarhely
Marosvásárhely: Rázsák tere 57. sz., tel.: 0752-032950 | gutenbergkonyvesboltmarosvasarhely

LOVÁSZ ÁGOTA **GÁLL NOÉMI**

HÍRADÓ **HÉTKÖZNAPONKÉNT 19⁰⁰ ÓRÁTÓL**

ETV SZÉKELY MAGYAR TELEVÍZIÓ

therezia®

all hits radio
atlasfm
TG. MUREȘ • MAROSVÁSÁRHELY

GREAT MUSIC FOR A GREAT CITY!

106.4 FM

© /AtlasFmMures